

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

HOE AANSLUITEN BIJ EEN ZORGKAS?

Afdeling Vlaamse Sociale Bescherming

Publicatiedatum
21 augustus 2023

DEPARTEMENT
ZORG

www.departementzorg.be

INHOUD

1	SITUERING	3
2	TYPES VAN AANSLUITING	3
3	PROCEDURE VOOR PERSONEN DIE NIET AANGESLOTEN ZIJN	4
3.1	Persoon niet gekend in ledenbeheer VSB	4
3.2	Persoon mag niet aansluiten bij VSB	4
3.3	Persoon MOET aansluiten maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is verplicht	5
	PERSOON kan aansluiten, maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is vrijwillig	5
	persoon kan administratief aansluiten, maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is restrictief	5
3.3.1	Administratieve aansluiting aanvragen via mail zonder formulier	6
3.3.2	Administratieve of officiële aansluiting aanvragen via formulier	7
3.3.3	Aansluiting door zorgkas	8
4	ADMINISTRATIEVE AANSLUITING: VOORBEELDEN	8
4.1	Inleiding	8
4.2	Brussel	8
4.3	Wallonië	9
4.4	in Vlaanderen gedomicilieerd zijn maar sociaal verzekerd zijn in een andere EU-lidstaat	9
4.5	Buitenland	10
5	AANDACHTSPUNT: PERSONEN DIE EEN BEROEP KUNNEN DOEN OP EEN INTERNATIONAAL VERDRAG OF PROTOCOL	10
6	CONTACTGEGEVENS VAN DE ZORGKASSEN	11

1 SITUERING

Om recht te hebben op een tegemoetkoming voor zorg moeten personen die opgenomen zijn in een ouderenvoorziening, een revalidatieziekenhuis of personen die een revalidatietraject volgen in een revalidatievoorziening, aangesloten zijn bij een zorgkas.

De meeste personen zijn op het moment dat zij een beroep willen doen op een tegemoetkoming voor zorg aangesloten bij een zorgkas. Indien zij nog niet zijn aangesloten, dan kan de zorgkas deze personen aansluiten.

2 TYPES VAN AANSLUITING

In tabel 1 hieronder worden de types van aansluiting en het gevolg op het recht op een tegemoetkoming voor zorg en het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden weergegeven.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de aansluitbaarheid en de aansluiting van een persoon. De aansluitbaarheid kan zijn: verplicht, vrijwillig, restrictief of verboden. De aansluiting kan zijn: officieel of administratief.

Personen die verplicht moeten aansluiten bij de Vlaamse sociale bescherming kunnen enkel officieel aansluiten via betaling van de premie.

Personen die vrijwillig kunnen aansluiten, kunnen kiezen tussen een officiële aansluiting via betaling van de premie of een administratieve aansluiting zonder betaling van de premie.

Personen die voor 1 januari 2019 niet konden aansluiten, kunnen vanaf 1 januari 2019 administratief aansluiten. Zij betalen geen premie. Hun aansluitbaarheid is vanaf 2019 'restrictief'.

Er is een kleine groep overgebleven die niet mag aansluiten bij de Vlaamse sociale bescherming. Hun aansluitbaarheid is 'verboden'.¹

Tabel 1 Types van aansluiting

Aansluitbaarheid	Aansluiting	Premie verschuldigd?	Recht op tegemoetkoming voor zorg?	Recht op zorgbudget?
verplicht	officieel	ja	ja	ja
vrijwillig	officieel	ja	ja	ja (na wachttijd van 5 jaar!)
	administratief	nee	ja	nee
restrictief	administratief	nee	ja	nee
verboden	nee	nee	nee	nee

¹ zie hiervoor het punt "Persoon mag niet aansluiten bij VSB"

Tekst:

“De voorziening x heeft gecontroleerd of deze persoon VSB-verzekerd is, maar kreeg deze foutmelding. Kan VSB de reden meedelen waarom hij niet mag aansluiten bij VSB?”

VSB zal de voorziening antwoorden waarom de persoon niet mag aansluiten.

Indien de gegevens foutief blijken te zijn waardoor de aansluitbaarheid onterecht op verboden staat, kan VSB de aansluitbaarheid wijzigen naar “restrictief” zodat de persoon administratief kan aangesloten worden. Nadat de aansluitbaarheid aangepast is, moet de voorziening de persoon of zijn vertegenwoordiger meedelen dat de persoon zo snel mogelijk moet aansluiten bij een zorgkas. Zie hiervoor uitleg bij foutmelding ‘Persoon mag aansluiten maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB)’.

3.3 PERSOON MOET AANSLUITEN MAAR HEEFT GEEN AANSLUITING BIJ EEN ZORGKAS (VSB), AANSLUITBAARHEID IS VERPLICHT

PERSOON KAN AANSLUITEN, MAAR HEEFT GEEN AANSLUITING BIJ EEN ZORGKAS (VSB), AANSLUITBAARHEID IS VRIJWILLIG

PERSOON KAN ADMINISTRATIEF AANSLUITEN, MAAR HEEFT GEEN AANSLUITING BIJ EEN ZORGKAS (VSB), AANSLUITBAARHEID IS RESTRICTIEF

Eén van deze foutmeldingen verschijnt als de persoon mag aansluiten bij VSB, maar nog niet bij een zorgkas aangesloten is.

Meldt de foutmelding dat een persoon moet aansluiten, dan is enkel een officiële aansluiting bij een zorgkas mogelijk.

Meldt de foutmelding dat een persoon kan aansluiten, dan is zowel een officiële als een administratieve aansluiting mogelijk. Het zal hier vooral gaan om inwoners van Brussel.

Meldt de foutmelding dat een persoon administratief kan aansluiten, dan is enkel een administratieve aansluiting mogelijk. Het zal hier vooral gaan om inwoners van Wallonië of het buitenland.

De voorziening informeert de persoon of zijn vertegenwoordiger. Hij deelt mee dat de persoon zo snel mogelijk moet aansluiten bij een zorgkas met het oog op de financiering voor zorg.

De persoon kan aansluiten bij de zorgkas van zijn (Vlaams, Brussels of Waals) ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas. Personen die aangesloten zijn bij de Kas van de NMBS kunnen aansluiten bij de Vlaamse Zorgkas of bij de zorgkas van hun ziekenfonds als ze een aanvullende ziekteverzekering bij een ziekenfonds hebben.

Personen die aangesloten zijn bij de Hulpkas, sluiten aan bij de Vlaamse Zorgkas.

Let wel, bepaalde personen die lid zijn van de Hulpkas, hebben ook een aanvullende ziekteverzekering bij hun ziekenfonds. Zij kunnen in dat geval ook aansluiten bij de zorgkas van hun ziekenfonds. Dit kan bij de Zorgkas van de Socialistische Mutualiteiten en de CM-Zorgkas, niet bij de andere zorgkassen.

Verzekeringsinstelling (landsbond)	Keuze zorgkas
CM	CM-Zorgkas of Vlaamse Zorgkas
Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen, Vlaams en Neutraal Ziekenfonds, Mutualia- Mutualité Neutre	Neutrale Zorgkas of Vlaamse Zorgkas
Solidaris	Zorgkas van de Socialistische Mutualiteiten of Vlaamse Zorgkas
Liberale Mutualiteit	Zorgkas van de Liberale Ziekenfondsen of Vlaamse Zorgkas
Helan (vroeger Onafhankelijk Ziekenfonds, Partena)	Zorgkas van de Onafhankelijke Ziekenfondsen of Vlaamse Zorgkas
Kas NMBS	Vlaamse Zorgkas of zorgkas van zijn/haar ziekenfonds
Hulpkas	Vlaamse Zorgkas

Een overzicht van bij welke landsbond van ziekenfondsen een bepaald regionaal ziekenfonds aangesloten is, kunt u ook steeds raadplegen via volgende link: <https://www.riziv.fgov.be/nl/professionals/andere-professionals/ziekenfonds/Paginas/contacteer-ziekenfondsen.aspx>.

Op deze website vindt u ook de Waalse ziekenfondsen. Leden van een Waals ziekenfonds kunnen ook aansluiten bij de zorgkas van dat ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas.

De verantwoordelijke van de voorziening kan in samenspraak met de persoon of zijn mantelzorger contact opnemen met de zorgkas van diens keuze als het gaat om een administratieve aansluiting. Gaat het om een officiële aansluiting (met betaling van de premie), dan contacteert de persoon of zijn vertegenwoordiger de zorgkas.

Er zijn verschillende scenario's:

- administratieve aansluiting aanvragen via mail;
- administratieve of officiële aansluiting aanvragen via een ondertekend formulier 'Aanvraag tot aansluiting bij een zorgkas'.

3.3.1 Administratieve aansluiting aanvragen via mail zonder formulier

De verantwoordelijke van de voorziening kan de zorgkas voor een administratieve aansluiting² contacteren via mail.

Onderwerp: vraag tot administratieve aansluiting bij een zorgkas

Tekst: *“voornaam” “naam” met rijksregisternummer “x” wenst opgenomen te worden in de voorziening “x” en is op dit moment niet aangesloten bij een zorgkas.*

“Voornaam” “naam” wenst de premie voor de Vlaamse sociale bescherming niet te betalen.

Kan de zorgkas deze persoon administratief aansluiten?”

² Personen die verplicht moeten aansluiten, kunnen niet administratief aansluiten. Zij kunnen enkel officieel aansluiten via betaling van een premie.

3.3.2 Administratieve of officiële aansluiting aanvragen via formulier

De aansluiting kan ook aangevraagd worden via het formulier “Aanvraag tot aansluiting van een persoon bij een zorgkas”.

Het formulier “Aansluiten bij een zorgkas” kan u hier terugvinden op de volgende pagina:

<http://www.vlaamsesocialebescherming.be/formulieren>.

Het formulier kan gebruikt worden voor een vraag tot administratieve aansluiting of voor een vraag tot officiële aansluiting. Bij een vraag tot officiële aansluiting duidt men in het formulier aan dat voor de persoon de premie zal betaald worden. De zorgkas zal in dat geval nagaan of de persoon aan de voorwaarden voldoet. Is dit niet het geval, dan zijn er 2 mogelijkheden:

- de zorgkas stelt vast dat de persoon de premie wenst te betalen, maar hij kan alleen administratief aansluiten. De zorgkas sluit de persoon administratief aan, ook al is op het formulier aangegeven dat men de premie wou betalen;
- de zorgkas stelt vast dat de persoon de premie niet wenst te betalen, maar hij kan alleen officieel (verplicht) aansluiten. De zorgkas sluit de persoon officieel aan via betaling van de premie, ook al is op het formulier aangegeven dat men de premie niet wou betalen.

Het formulier wordt bij voorkeur ondertekend door de persoon. Ook de echtgenoot of echtgenote, wettelijk samenwonende partner, kinderen kunnen in de plaats van de persoon ondertekenen voor een vraag voor aansluiting zonder dat een volmacht vereist is.

Men sluit officieel aan door het betalen van de zorgpremie, dus niet door het indienen van het formulier.

Als de verantwoordelijke van de voorziening ondertekent, kan dit alleen met het oog op een administratieve aansluiting.

Schematisch:

	Ondertekening	Volmacht?
Administratieve aansluiting	persoon	nvt
	wettelijke vertegenwoordiger	kopie beschikking vereist
	echtgenoot of echtgenote, wettelijk samenwonende partner, (schoon)kinderen	geen volmacht vereist
	verantwoordelijke voorziening	geen volmacht vereist
	andere vertegenwoordiger	mits volmacht van persoon
Officiële aansluiting	persoon	nvt
	wettelijke vertegenwoordiger	kopie beschikking vereist
	echtgenoot of echtgenote, wettelijk samenwonende partner, (schoon)kinderen, (schoon)ouders	geen volmacht vereist
	wettelijke vertegenwoordiger	kopie beschikking vereist
	andere vertegenwoordiger	mits volmacht van persoon

Aandachtspunt voor jongeren < 26 jaar

Personen jonger dan 26 jaar die wonen in Vlaanderen en in het kader van tegemoetkoming voor zorg in een Vlaamse voorziening (revalidatieziekenhuis, revalidatievoorziening,...) hun aansluiting in orde dienen te maken, moeten ook ‘officieel’ aansluiten bij een zorgkas. Zij volgen hiervoor dezelfde procedure zoals hierboven beschreven voor het aanvragen van de officiële aansluiting via het formulier. Ondertekening van het formulier gebeurt zoals weergegeven in de tabel.

Tot aan de leeftijd van 25 jaar moet geen jaarlijkse zorgpremie betaald worden en is de aansluiting gratis. Vanaf de leeftijd van 26 jaar zal jaarlijks de zorgpremie moeten betaald worden aan de gekozen zorgkas.

3.3.3 Aansluiting door zorgkas

De zorgkas kan binnen de drie werkdagen een administratieve aansluiting in orde brengen.

Ook bij een vraag tot officiële aansluiting, brengt de zorgkas minstens de administratieve aansluiting binnen de drie werkdagen in orde.³ Daarnaast zorgt de zorgkas er ook voor dat de officiële aansluiting in orde komt. Dit kan echter langer duren omdat de zorgkas hiervoor de premie moet innen. Eens de premie geïnd is, wordt de administratieve aansluiting gewijzigd naar een officiële aansluiting.

Is de administratieve aansluiting na drie werkdagen nog niet in orde, dan kan de voorziening telefonisch contact opnemen met de zorgkas.

Heeft de verantwoordelijke van de voorziening zonder volmacht de administratieve aansluiting aangevraagd en wordt nadien gevraagd om de persoon bij een andere zorgkas te laten aansluiten, dan regelen de zorgkassen dit onderling via het creëren en oplossen van het onderzoek 'dubbele zorgkas'. De betrokken zorgkas stuurt een aansluitingsaanvraag. Na creatie van het onderzoek annuleert de toegewezen zorgkas de aansluiting.

Onder punt 6 vindt u de contactgegevens van de zorgkassen. De contactgegevens kan u ook terugvinden op de volgende website:

<http://www.vlaamsoecialebescherming.be/de-zorgkassen>.

4 ADMINISTRatieve aansluiting: voorbeelden

4.1 INLEIDING

De grootste groepen personen die administratief zullen moeten aansluiten, zijn de personen die:

- o in Brussel gedomicilieerd zijn en die de premie niet betalen;
- o in Wallonië gedomicilieerd zijn;
- o in het buitenland gedomicilieerd zijn;
- o in Vlaanderen gedomicilieerd zijn maar sociaal verzekerd zijn in een andere EU-lidstaat.

4.2 BRUSSEL

U krijgt de foutmelding "*Persoon kan aansluiten, maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is vrijwillig*". De voorziening informeert de persoon of zijn vertegenwoordiger. Hij deelt mee dat de persoon zo snel mogelijk moet aansluiten bij een zorgkas.

De persoon heeft hierbij de keuze. Hij kan aansluiten zonder de premie te betalen, dit is de administratieve aansluiting.

Hij kan ook aansluiten en de premie betalen. In dat geval kan hij ook recht hebben op een zorgbudget. Let wel, bij niet-tijdige aansluiting is er een wachttijd van 5 jaar voor het zorgbudget.

Een persoon kan eerst administratief aansluiten en daarna alsnog de premie beginnen te betalen.

³ Let wel, personen die verplicht moeten aansluiten, kunnen niet administratief aansluiten. De zorgkas int in dat geval zo snel mogelijk de premie zodat de persoon snel officieel kan aansluiten en de voorziening de opname kan doorgeven.

De persoon sluit aan bij de zorgkas van zijn ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas.

De zorgkas sluit de persoon aan:

- Indien de persoon de premie niet wenst te betalen, sluit de zorgkas de persoon administratief aan;
- Indien de persoon de premie wenst te betalen, sluit de zorgkas de persoon officieel aan. Om snel te gaan, kan de zorgkas de persoon eerst administratief aansluiten.

4.3 WALLONIË

U krijgt de foutmelding *“Persoon kan administratief aansluiten, maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is restrictief”*. De voorziening informeert de persoon of zijn vertegenwoordiger. Hij deelt mee dat de persoon zo snel mogelijk administratief moet aansluiten bij een zorgkas. De persoon kan geen recht hebben op een zorgbudget zolang hij in Wallonië gedomicilieerd is.

De persoon kan enkel administratief aansluiten, dus zonder betaling van de premie.

De persoon sluit aan bij de zorgkas van zijn ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas.

De zorgkas sluit de persoon administratief aan.

4.4 IN VLAANDEREN GEDOMICILIEERD ZIJN MAAR SOCIAAL VERZEKERD ZIJN IN EEN ANDERE EU-LIDSTAAT

U krijgt de foutmelding *“Persoon kan aansluiten, maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is vrijwillig”*. De voorziening informeert de persoon of zijn vertegenwoordiger. Hij deelt mee dat de persoon zo snel mogelijk moet aansluiten bij een zorgkas.

De persoon heeft hierbij de keuze. Hij kan aansluiten zonder de premie te betalen, dit is de administratieve aansluiting.

Vanaf 1 januari 2019 kan hij ook aansluiten en de premie betalen. In dat geval is er steeds recht op een tegemoetkoming voor zorg.

Hij kan ook recht hebben op een zorgbudget, maar vanaf 1 januari 2022 is er bij laattijdige aansluiting een wachttijd van 5 jaar voor het zorgbudget. Let wel, de wachttijd wordt niet opgelegd als men de laatste 5 jaar in een andere Europese lidstaat sociaal verzekerd was.

Een persoon kan eerst administratief aansluiten en daarna alsnog de premie beginnen te betalen.

De persoon sluit aan bij de zorgkas van zijn ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas.

De zorgkas sluit de persoon aan:

- Indien de persoon de premie niet wenst te betalen, sluit de zorgkas de persoon administratief aan;
- Indien de persoon de premie wenst te betalen, sluit de zorgkas de persoon officieel aan. Om snel te gaan, kan de zorgkas de persoon eerst administratief aansluiten.

Als deze persoon de premie betaalt in de loop van een jaar, dan sluit de zorgkas de persoon aan met ingang van 1 januari van dat jaar. Dus iemand die in de loop van 2020 de premie betaalt, sluit aan vanaf 1 januari 2020. Deze persoon kan niet meer (officieel) aansluiten voor het jaar 2019.

Let wel, een persoon die sociaal verzekerd is in het buitenland en vanuit het buitenland of Wallonië in Vlaanderen of Brussel komt wonen, heeft meer tijd om de premie te betalen en vrijwillig aan te sluiten vanaf 1 januari van het jaar dat hij in Vlaanderen of Brussel komt wonen.

- komen wonen in 1ste jaarhelft: tot 31 december van het jaar nadien

- o komen wonen tweede jaarhelft: tot 31 december van 2 jaar nadien.

4.5 BUITENLAND

Er zijn hier verschillende mogelijkheden. De meest voorkomende foutmelding zal echter zijn: *“Persoon kan administratief aansluiten maar heeft geen aansluiting bij een zorgkas (VSB), aansluitbaarheid is restrictief”*.

De persoon⁴ woont in een andere lidstaat van de EU, EER of in Zwitserland en is niet Belgisch sociaal verzekerd. Hij moet administratief aansluiten.

De voorziening informeert de zorgbehoevende of zijn vertegenwoordiger. Hij deelt mee dat de zorgbehoevende zo snel mogelijk administratief moet aansluiten bij een zorgkas. De zorgbehoevende sluit aan bij de zorgkas van zijn ziekenfonds of bij de Vlaamse Zorgkas. Het kan zijn dat de zorgkas vaststelt dat de persoon alsnog onder de voorwaarden valt om officieel aan te sluiten. In dat geval zal de zorgkas het nodige doen opdat de persoon officieel zou aansluiten.

Krijgt de voorziening de foutmelding dat de persoon moet aansluiten bij VSB of dat de persoon kan aansluiten bij VSB, maar nog geen aansluiting heeft, dan neemt de voorziening best contact op met een zorgkas.⁵

Woont de persoon buiten de EU, EER en Zwitserland, dan krijg je de foutmelding: “persoon mag niet aansluiten bij VSB. Er zijn op dit moment namelijk (nog) geen verdragen over geplande zorg met landen buiten de EU, EER en Zwitserland.

5 AANDACHTSPUNT: PERSONEN DIE EEN BEROEP KUNNEN DOEN OP EEN INTERNATIONAAL VERDRAG OF PROTOCOL

Personen die een beroep kunnen doen op een internationaal verdrag of protocol, kunnen vanaf 1 januari 2019 administratief of officieel (vrijwillig) aansluiten, maar alleen als zij gekozen hebben voor de Belgische sociale zekerheid. De meeste personen doen dit niet, omdat het andere systeem voordeliger is.

Zijn zij aangesloten bij de mutualiteit van hun organisatie, dan kunnen zij niet aansluiten bij een zorgkas.

Let wel, bij consultatie van de VSB-verzekeringsstatus krijgt men voor deze personen ook de boodschap: “Persoon mag alleen aansluiten bij VSB na overstap naar Belgische sociale zekerheid. Neem eerst contact op met het ziekenfonds (b.v. Europese ambtenaren)”.

Toch mogen zij alleen aansluiten als zij gekozen hebben voor het systeem van de Belgische sociale zekerheid.

⁴ Gaat het om een persoon ten laste, dan moet je kijken naar de situatie van de gerechtigde van wie de zorgbehoevende persoon ten laste is.

⁵ De persoon woont dan in een andere lidstaat van de EU, EER of in Zwitserland, is Belgisch sociaal verzekerd en zijn (laatste) plaats van tewerkstelling is in Vlaanderen (moet aansluiten) of in Brussel (kan aansluiten).

Om de plaats van tewerkstelling te bepalen, kijken we naar de toestand op 1 januari.

Bij gepensioneerde personen kijken we naar de toestand op 1 januari van het laatste effectief gewerkte jaar voor pensionering.

- Bij (laatste) plaats van tewerkstelling in Vlaanderen moet hij officieel aansluiten.
- Bij (laatste) plaats van tewerkstelling in Brussel, kan hij kiezen tussen een officiële of administratieve aansluiting.

Het gaat hier voornamelijk om volgende groepen personen:

- (gepensioneerde) ambtenaren van de Europese Unie en hun personen ten laste;
- (gepensioneerde) personen, werkzaam bij de NAVO, Eurocontrol en hun personen ten laste.

6 CONTACTGEGEVENS VAN DE ZORGKASSEN

De contactgegevens van de zorgkassen zijn terug te vinden op volgende pagina:

<https://www.vlaamsesocialebescherming.be/contact/de-zorgkassen>.

